Հաստատված է
Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոնի 31.08.2020թ.
նիստում (արձ. թիվ 1)
Ամբիոնի պետ՝
....
(ստորագրություն)
....
(ամիս ամսաթիվ)

ՀՀ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿՐԹԱՀԱՄԱԼԻՐ
ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ՆԿԱՐԱԳԻՐ
(Կազմվել է ուսումնական ծրագրի նախագծի հիման վրա)

ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄ		Հայաստանի ոստիկանության պատմություն 1
ԱՌԱՐԿԱՅԻ ԴԱՍԻՉ		
ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ		Իրավագիտություն, հեռակա ուսուցում
ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ		Իրավագիտություն
ԱՄԲԻՈՆ		Պետության և իրավունքի տեսության և սահմանադրական իրավունքի ամբիոն, E-mail: pitambion@mail.ru
ՀԵՂԻՆԱԿ/ՆԵՐ		Ռ.Սարգսյան (տնտ.գիտ.թեկնածու), Ռ. Սահակյան (պատմ.գիտ.դոկտոր), E-mail: rubensahakyan58@gmail.com, հեռ. 099 57 12 16
ՈՒՍ.ՏԱՐԻ/ԿԻՍԱՄՅԱԿ		1-ին կուրս, 2-րդ կիսամյակ
ԿՐԹԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ		բակալավր
ԿՐԵԴԻՏՆԵՐ		0 (զրո)
ԴԱՍԱԺԱՄԵՐԻ ԲԱՇԽՈՒՄ ԵՎ ՍՈՎՈՐՈՂՆԵՐԻ ՀԵՏ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՁԵՎԵՐԸ		«Հայաստանի ոստիկանության պատմություն 1» դասընթացի ընդհանուր ծավալը կազմում է 4 ժամ, որից 4 ժամ դասախոսություն: Լսարանային դասերը կայանում են շաբաթը երկու լսարանային ժամ տևողությամբ: Դասընթացն ավարտվում է առանց եզրափակիչ գնահատման:
ՄՈՒՏՔԱՅԻՆ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐ		Դասընթացը կառուցվում է «Հայոց պատմություն» առարկայի գիտելիքների հիման վրա:
ՀԱՄԱՌՈՏ ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ		«Հայաստանի ոստիկանության պատմություն 1» դասընթացի շրջանակներում ուսումնասիրվում են

		դասընթացի առարկան, Վանի ժամանակավոր վարչության (նահանգապետության) հիմնումը, Հայաստանի Առաջին Հանրապետության ՆԳ մինիստրության և միլիցիայի գործունեությունը, ԽՍՀՄ ՆԳ համակարգի ստեղծումը և դրա մարմինների գործունեությունը:
ՆՊԱՏԱԿ		Դասընթացի նպատակն է՝ ուսանողներին մատուցել գիտելիքներ Հայաստանի ոստիկանության ձևավորման և գործունեության պատմական շարժընթացի վերաբերյալ, մասնավորապես՝ 1. Լուսաբանել Հայաստանի ոստիկանության պատմությունը սկսած Արշակունիների ժամանակաշրջանից մինչև ԽՍՀՄ ՆԳ համակարգի ստեղծումը և դրա մարմինների գործունեությունը, բացատրել «ոստիկան» եզրույթի ծագումը և անվան հետկապված փոփոխությունները, 2. Ցույց տալ, որ Հայաստանի անկախության կորստից հետո հայ ժողովրդի մի շարք ներկայացուցիչներ իրենց լուրջ ավանդն են ներդրել տարբեր պետությունների ՆԳ համակարգերում (Միքայել Լորիս-Մելիքով,Եփրեմ խան Դավթյան): 3. Ցույց տալ Վանի նահանգապետության շրջանում (1915 թ. մայիս-հուլիս) հայկական ոստիկանության կազմակերպումն ու գոր-ծունեությունը, ոստիկանության ժամանակավոր կանոնադրության ընդունումը: 4. Լուսաբանել Հայաստանի Հանրապետության հռչակումը և ՆԳ մարմինների կազմակերպումը, ՆԳ նախարար Արամ Մանուկյանի դերը իրավապահ մարմնի կայացման գործում: 5. Պարզաբանել ՀՀ միլիցիայի պայքարը մահմեդական ավազակախմբերի դեմ, 1919 թ. հուլիսի 9-ին միլիցիայի

		դասընթացների կազմակերպումը, ներկայացնել ՆԳ մարմինները և միլիցիան 1920թ.:
ԽՆԴԻՐ/ՆԵՐ		Դասընթացի խնդիրներն են՝ 1) ապագա ոստիկանին լուսաբանել իր մասնագիտության ակունքները, նրա զարգացման փուլերը, ձեռք բերած հաջողությունները, 2) զարգացնել ապագա ոստիկանի ու նաև՝ իրավաբանի մտածողությունը, ընդլայնել ուսանողների մտահորիզոնը և օգնել՝ հաղթահարել ու մասնագիտական սահմանափակությունը:
ԿՐԹԱԿԱՆ ԵԼՔԱՅԻՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐ *Կարողանա՝*		1) հստակ ներկայացնել (անցած դասընթացի շրջանակներում) ոստիկանության (միլիցիայի) անցած փուլերը. 2) տարբերակել միջնադարյան, Հայաստանի երեք Հանրապետությունների իրավապահ մարմինների անցած ուղիները:
ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ Հիմնական		1. Ապիյան Ն. Ա., Պետրոսյան Ա. Հ., Իրավական պետություն և օրինականություն (2-րդ հրատարակություն, լրացված և վերամշակված), Երևան, «Տիգրան Մեծ» հրատարակչություն, 2001, 288 էջ: 2. Լոգվինով Ի., Էջեր Սովետական միլիցիայի պատմությունից, Երևան, «Հայաստան» հրատարակչություն, 1975, 101 էջ: 3. Սահակյան Ռ. Ոստիկանության կազմակերպումը և գործունեությունը Վանի նահանգապետության շրջանում (1915թ. մայիսի 8-ից հուլիսի 17), Երևան, ՀՀ ԳԱԱ պատմության ինստիտուտ, 2008, 1998, 56 էջ: 4. Սարգսյան Ռ. Հ., Սահակյան Ռ. Օ., Հայոց ոստիկանության պատմությունից, Ե., 2013. Մաս 1, 156 էջ: 5. Սարգսյան Ռ. Հ., Սահակյան Ռ. Օ., Հայաստանի ոստիկանության պատմությունից, Ե., 2015, Մաս II, 244 էջ: 6. Апиян Н. А., Развитие органов милиции в Армянской ССР (1920-1975

		гг.), Ереван, Изд-во Ереван. ун-та, 1979, 275 с. 7. Апиян Н. А., Из истории НКВД Советской Армении (1920-1946 гг.), Изд-во Ереван. ун-та, 1986, 148 с. 8. Апиян Н. А., Маркарян Х. Г., Органы прокуратуры и внутренних дел Республики Армения и их взаимодействие в области охраны общественного порядка и борьбы с преступностью (1991-1998 гг.), Ереван, Издательство “Тигран Мец”, 1999, 247 с.
Լրացուցիչ (Ամսագրային հոդվածներ)		1. Ասլանյան Տաթևիկ, ՀՍԽՀ Ներքին գործերի ժողկոմատի ստեղծման պատմությունից, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 144-148: 2. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմակալման ժամանակաշրջանում, Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2008, թիվ 1, էջ 73--91: 3. Ալեքսանյան Կարինե, Ալեքսանդրապոլի գավառը թուրքական ռազմակալման ժամանակաշրջանում, Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2009, թիվ 2, էջ 123-143: 4. Խաչատուրյան Ա. Մ., Հանցավորության դեմ պայքարի ծրագրավորումը և նոր գիտական տեսության մշակումը, ՀՀ ԳԱԱ «Լրաբեր հասարակական գիտությունների», 2012, թիվ 2-3, էջ 233-241: 5. Կիրիմյան Ալբերտ, ՀԽՍՀ Արտակարգ հանձնաժողովի 1923 թվականի հոկտեմբեր-դեկտեմբեր ժամանակաշրջանի ամփոփագրերը Խորհրդային Հայաստանի վիճակի մասին, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2012, թիվ 1-2, էջ 75-85: 6. Խորհրդային Հայաստան. 1920-1925. Հինգ տարի, Հրատարակություն Հ.Խ.Ս.Հ. Կենտգործկոմի յեվ Ժողկոմխորհրդի, Յերեվան, 1936, 472 էջ: 7. Ղազախեցյան Վլադիմիր, Արտակարգ հանձնաժողովի տեղեկատվական գործունեության սկիզբը Հայաստանում, «Բանբեր Հայաստանի արխիվների», 2010, թիվ 1, էջ 72-86:

		8. Շատվորյան Հ., Հայաստանի կոմկուսի ռազմակազմակերպչական աշխատանքը Հայրենական Մեծ պատերազմի տարիներին, ՀՀ ԳԱԱ Լրաբեր հասարակական գիտությունների, 1985, թիվ 3, էջ 6-15: 9. Վիրաբյան Ամատունի, Հ. Օհանջանյանի կառավարության անդամների ձերբակալման մասին, Բանբեր Հայաստանի արխիվների, 2009, թիվ 1, էջ 109-110:
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ԲԱՂԱԴՐԻՉՆԵՐ ԵՎ ԿՇԻՌ		Ստուգարք (ստուգված, չստուգված)
ԳՆԱՀԱՏՄԱՆ ՉԱՓԱՆԻՇՆԵՐ ԵՎ ՄԵԽԱՆԻԶՄՆԵՐ		Սովորողը դասընթացից կարող է հանդես բերել մինչև 100% (ստուգված) առաջադիմություն: Սովորողների գիտելիքները, ունակությունները և հմտությունները գնահատվում են «Գերազանց», «Լավ», «Բավարար» և «Անբավա-րար» կամ «Ստուգված» կամ «Չստուգված»: Սովորողների գիտելիքները գնահատվում են հետևյալ չափանիշ-ներով՝ ա) «Գերազանց», եթե ունկնդիրը խոր և հիմնավոր է յուրացրել ամբողջ ծրագրային նյութը, սպառիչ, հաջորդական, գրագետ ու տրամաբանորեն կառուցված է շարադրում այն, չի դժվարանում պատասխանել, երբ ձևափոխվում է առաջադրանքը, ճիշտ է հիմնավորում պատասխանը, ընդունակ է ինքնուրույն ընդհանրացնել և շարադրել նյութը՝ սխալներ թույլ չտալով. բ) «Լավ», եթե սովորողը հիմնավոր գիտի ծրագրային նյութը, գրագետ է և ըստ էության շարադրում է այն, հարցին պատասխանելիս թույլ չի տալիս էական անճշտություններ, կարողանում է տե-սական դրույթները ճիշտ տեղայնացնել կոնկրետ օրինակներում. գ) «Բավարար», եթե սովորողը յուրացրել է միայն հիմնական նյութը, բայց չգիտի դրա առանձին մանրամասները, թույլ է տալիս անճշտություններ, ոչ ճիշտ ձևակերպումներ, խախտում է ուսում-նական նյութի շարադրման հաջորդականությունը. դ) «Անբավարար», եթե սովորողը չգիտի ծրագրային նյութի զգալի մասը, թույլ է տալիս էական սխալներ:
ԱՅԼ		Դասապլանի որևէ փոփոխություն

ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ		նախօրոք կտեղեկացվի ուսանողին:
Ներկայություն		Սովորողի` դասերին ներկայությունը բխում է նրա իսկ շահերից, քանի որ ներկայությունը ենթադրում է ունկնդրում, մասնակցություն քննարկումներին, չհասկացված կամ վատ հասկացված խնդիրների պարզաբանում, ինքնուրույն և գործնական աշխատանքների հանձնում: Ուսանողն այս դեպքում հնարավորություն է ունենում լսել ոչ միայն ծրագրային նյութը, այլ և` մասնակցել քննարկումներին, բանավեճերին, անել ինքնուրույն դատողություններ և հայտնել սեփական տեսակետը:
Գրավոր աշխատանքներին ներկայացվող պահանջներ		Գրավոր աշխատանքների ժամանակ արգելվում է ծածկագրերից օգտվելը: Ծածկագրի հայտնաբերման դեպքում աշխատանքը գնահատվում է զրո միավոր:
Ինքնուրույն և գործնական աշխատանքներ		Ինքնուրույն աշխատանքները անհրաժեշտ է կատարել առանց կողմնակի միջամտության և հանձնել դրանք նշված ժամանակահատվածում: Ինքնուրույն աշխատանքում արգելվում է գրագողությունը: Այլոց մտքերը օգտագործելու դեպքում սովորողը պարտավոր է նշել աղբյուրը ըստ ընդունված ակադեմիական ձևաչափի:

ԹԵՄԱՏԻԿ ՏՐՈՀՄԱՆ ՔԱՐՏԵԶ

Թեմա 1 **Ի՞նչ է ուսումնասիրում «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան: «Ոստիկան» եզրույթի ծագումը և նրա հետ կապված բացատրությունները: «Ոստիկան» հասկացության ծագումն ու ոստիկանական գործունեությունը միջնադարյան Հայաստանում** **(2ժամ դասախոսություն)**

Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Ինչ է ուսումնասիրում «Հայաստանի ոստիկանության պատմություն» առարկան: 2. «Ոստիկան» եզրույթի փոփոխությունները պատմական տարբեր ժամանակահատվածներում: 3. Հայկական պետականության ստեղծման նախադրյալները և այդ գործում հայ անհատների դերն ու նշանակությունը:	Հարցեր 1-3 - ներկայացվում է դասախոսություն` սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա:

Թեմա 2
Հայոց պետականության սաղմը` Վանի ժամանակավոր վարչության (նահանգապետության) հիմնումը: Ոստիկանության գործունեությունը
(2 ժամ դասախոսություն)

Թեմայի հարցերը	**Դասավանդման և գնահատման մեթոդաբանություն**
1. Վանի ժամանակավոր վարչության դատաիրավական համակարգի հիմնումը: 2. Վանի հայկական իշխանության ոստիկանության կազմավորումը և գործունեությունը: 3. Ոստիկանության պայքարը հանցավորության դեմ: Ոստիկանության ժամանակավոր օրենքը:	Հարցեր 1, 3 - ներկայացվում է դասախոսություն` սովորողների ուշադրությունը հրավիրելով առանցքային հարցերի վրա: Հարց 2 - ինքնուրույն աշխատանք. սովորողները ուսումնասիրում են գրականությունը և ծանոթանում Վանի հայկական իշխանության ոստիկանության կազմավորմանը և գործունեությանը: